

Norge

Andresen, Kenneth. / *Journalism under pressure: The case of Kosovo*. Oslo: Universitetet i Oslo, Institutt for medier og kommunikasjon, 2015.

Using Kosovo as its case, this dissertation discusses links between journalism's historical development, daily practice and potential in a post-war society. In theory on media in post-communist Eastern Europe, journalists and editors are criticized for being unprofessional and for not contributing to development of society. Scholars argue that it is both due to an unwillingness to professionalize as well as historical close ties with politicians. The dissertation applies a three-legged approach; a historical-political analysis discusses how media in Kosovo early developed as arenas of forming national identity, later as tools in ethnic conflicts and wars, but also with brief moments of journalistic professionalism. The news production study in four major newsrooms (Express, Koha Ditore, RTK, and Radio Kontakt Plus) in post-war Kosovo (2005-2006) reveals how journalists and editors continue to battle with the historical aspects of political interference and ethnic conflicts. This study shows that the challenges of the past continue in the post - 1999 war environment, also in times when journalists and editors have attended numerous training courses in Kosovo. The international media support, with a goal of professionalizing the journalists, has had limited effect, the study reveals. Instructors and media support organizations did not utilize the journalists' experience in their eagerness to implement western journalistic standards. Neither did they understand the massive political pressure in Kosovo. The dissertation concludes that in order to assist media development in Kosovo, media support must to a larger degree be aware of the links between the historical-political lack of journalistic autonomy, today's post-war practice in the newsrooms, and the journalists' previous experience. In this, there is a potential capital that can be utilized.

Bhroin, Niamh Ni. / *Lost in Space? Social Media-Innovation and Minority Language Use*. Oslo: Universitetet i Oslo, Institutt for medier og kommunikasjon, 2015. 277 s.

Niamh Ní Bhroin har undersøkt hvordan de som bruker minoritetsspråkene irsk og nordsamisk deltar i innovasjon i sosiale medier. Hennes funn viser at språkbrukerne utvikler applikasjoner som støtter samspill på sosiale medier, men samtidig er mulighetene begrenset. Et samisk tastatur for smarttelefoner og et register over minoritetsspråklige Twitter-brukere er eksempler på nyvinninger. Grupper på Facebook, lister på Twitter, blogger og andre nettsteder gir også mulighet for diskusjon på eget språk. Avhandlingen er kritisk til påstander om at sosiale medier styrker og forbedrer sosial integrasjon, kun fordi hver enkelt bruker kan skape og formidle innhold. Avhandlingen viser at sosiale medier alene ikke løser sosiale utfordringer. I samfunn som har minoritetsspråklige må både språkbrukere, kommersielle og offentlige aktører samarbeide for at dette skal skje. Niamh Ní Bhroin innfører begrepet sosial medieinnovasjon. Hun håper at dette nye begrepet kan bli et verktøy for forskere som vil undersøke lignende prosesser innen innovasjon på medier som skal dekke kommunikasjonsbehov for ulike sosiale grupper i et samfunn.

Hagen, Anja Nylund. / *Music Streaming Services: Practices, Experiences and the Lifeworld of Musicking*. Oslo: Det humanistiske fakultet, Universitetet i Oslo, 2015. 243 s.

This study is among the first to be explicitly concerned with music-streaming services from a qualitative user perspective. It sheds light on how music in general, and streaming technology in particular, is perceived, made sense of, experienced and practiced in the context of the individual streaming user's everyday life. Its research perspective is inspired by sociological phenomenology, starting with Alfred Schutz's action-oriented approach to understanding intersubjective meaningful experience. This perspective informs both the methodological model and the theoretical framework of the study, which is otherwise interdisciplinary and eclectic. The research was conducted in Norway, which currently boasts a globally pioneering streaming market. The study relies on a mixed - methods design using twelve heavy music - streaming users (ranging from seventeen to sixty years old) as informants. Hagen began by devoting two months to sampling users' self - reported practices and experiences with music - streaming services, combined with online observation and logging of all streamed tracks during this period. She followed up with individual in - depth interviews that were conducted while looking at the personal streaming -

service interfaces together with the informants. This design is original to the dissertation and intended to make immediate experience sampling convenient for the informant. It is therefore also relevant for grasping everyday experiences of a taken-for-granted nature that arise in the context of mobile media and the ubiquitous Internet. She develops her arguments through a discussion that draws on theoretical frameworks that fundamentally revolve around notions of human action, which is also a focus of her analyses (via user practices and experiences). The principal study finding involves the extent of the role that music has assumed in daily life as a result of streaming services. Streaming-related musical meaning is found to be intensely self-referential and personal, and streaming presents itself as a malleable lifeworld resource. Hagen also argues that music-streaming services afford involvements in diverse modes of experience and practice that are realised through the role and impact of these services in everyday life, as demonstrated by the micro-dynamics that follow upon the act of streaming among individuals, the technology, the music and the context.

Mpofu, Mandlenkosi. / *ICTs in Struggle for Democracy: Civil Society, Democratisation and Organisational Forms in the Zimbabwean Crisis, 2000 – 2013*. Oslo: Det humanistiske fakultet, Universitetet i Oslo, 2015. 337 s.

Zimbabwe har siden før år 2000 vært preget av politisk, økonomisk og sosial krise. En voksende opposisjon har kjempet mot et stadig mer autoritært styresett. Mandlenkosi Mpofu har analysert case-studier av sivile organisasjoner som var tett på politiske prosesser og kampen for demokratisering i Zimbabwe i årene 2000-2013. Mpofu har forsket på de problematiske utfordringene for kommunikasjon og demokrati i denne urolige historiske perioden. Analysene viser hvordan staten arbeidet for å begrense offentligheten, samtidig som Internett, mobiltelefoner og andre digitale plattformer ga det sivile samfunn nye arenaer for samfunnsdebatt og kritikk. Avhandlingen viser hvilket potensial informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) har for å åpne opp nye områder for borgernes deltakelse i politiske prosesser. Internett ble viktig for den offentligheten. Andre digitale plattformer som mobiltelefoner ga næring til sivilsamfunnet, som verktøy for kunne motsette seg en stadig mer undertrykkende stat. Avhandlingen gir en detaljert historisk oversikt over utviklingen av relasjonene mellom det sivile samfunn og staten, og setter dette i sammenheng med den zimbabwiske statens holdning til media

og politisk konkurranse i tiden etter uavhengigheten i 1980. Avhandlingen bidrar til ny innsikt i et voksende felt av forskning på sivile organisasjoner og hvordan disse utnytter informasjons- og kommunikasjonsteknologi. Den har også kritiske perspektiver på sivilsamfunnsorganisasjoner og frivillige organisasjoner i Zimbabwe som stiller spørsmål til økonomiske forhold, uavhengighet og internt demokrati, og hvordan slike problemstillinger forholder seg til utviklingen av et levende sivilsamfunn.

Rogstad, Ingrid Lønrusten. / *Tweets that matter: Politisk kommunikasjon i et nytt medielandskap*. Oslo: Universitetet i Oslo, 2015. 126 s.

Twitter blir ofte beskrevet som en plattform for de få, en plattform for elitene, denne avhandlingen bidrar til å nyansere dette inntrykket. Ingrid Lønrusten Rogstad finner at Twitter bidrar til å løfte frem nye stemmer. Blant de mest innflytelsesrike i den norske Twitter-sfæren er politiske aktivister, bloggere, komikere og helt ukjente Twitter-brukere, mens representanter for det man kan kalle tradisjonelle politiske eliter, som kjente journalister og politikere, glimrer med sitt fravær. Avhandlingen viser altså at Twitter fungerer som en alternativ rekrutteringsarena for nye, offentlige stemmer. Sosiale medier gjør det mulig for hvem som helst å kommunisere offentlig. Tidligere var man avhengig av tradisjonelle massemedier for å nå ut i offentligheten, men i dag kan hvem som helst nå ut, uten å måtte forholde seg til massemedienes prioritering. For å nå opp i dagens hybridiserte og uoversiktlige medielandskap, må man imidlertid beherske formen i de nye medieplattformene. Studien viser at en gruppe av samfunnsengasjerte, meningssterke og gjerne unge, mennesker, klarer dette best. Fellesnevneren for disse er at de byr på seg selv og er fremoverlente, samt at de gjerne benytter humor og sarkasme. Avhandlingen viser at sosiale medier som Facebook og Twitter, representerer en alternativ vei ut i offentligheten, men studien finner også at tradisjonelle medier fremdeles har svært stor offentlig definisjonsmakt. Det politiske innholdet som preger sosiale medier, er i stor grad nyhetsinnhold fra tradisjonelle massemedier som blir kommentert og diskutert. I dagens komplekse medielandskap fremstår de tradisjonelle massemediene fremdeles som de viktigste og mest pålitelige kildene til informasjon.

Servoll, Johanne Kielland. / *Den norske auteuren*. Oslo: Det humanistiske fakultet, Universitetet i Oslo, 2015. 388 s.

Avhandlingen kaster nytt lys over norsk filmhistorie, samtidig som den begrepshistoriske metoden levendegjør norsk film- og kulturhistorie på en nyansert og perspektivrik måte. Johanne Kielland Servoll analyserer hvordan et fransk begrep om regissøren som kunstner har blitt tilpasset norsk filmkultur og ladet med ulike erfaringer og forventninger gjennom fire tiår: fra Arne Skouen på 50- og 60-tallet, via Pål Løkkeberg, Anja Breien og Per Blom på 70-tallet til Vibeke Løkkeberg på 80-tallet.

I mange land har auteur vært et honnørord forbeholdt de største filmkunstnerne. Begrepet auteur er knyttet til filmregissører som gir sine filmer et personlig, kunstnerisk preg, og er sentralt i diskusjoner om regissørens person og rolle preger kunstnerisk kvalitet. I Norge har begrepet vært omstridt siden slutten av 1970-tallet. Auteurene ble beskyldt for å stå bak norsk films påståtte elendighet – noe uttrykk som «navlebeskuende auteurer» og «auteurkalkuner» indikerer. Arne Skouen fremheves som en sentral fortolker og formidler av auteurbegrepet. Skouen bidro til å legitimere ideen om forfatterregissøren i en fattig filmkultur og hans filmforfatterskap viser også hvordan de ulike situasjonene og tradisjonene i henholdsvis fransk og norsk kulturliv krevde ulike egenskaper hos en filmkunstner for å legitimere begrepet. Avhandlingen utfordrer også forståelsen av 60-tallet som oppbruddets tiår i norsk film og nyanserer ettertidens bilde av 70-tallets «navlebeskuende auteur». I stedet rettes oppmerksomheten mot umuligheten av en modernistisk og elitistisk kunstnerrolle i radikaliserings-, allmannamøtenes og det utvidete kulturbegrepets tiår.

Avslutningsvis avslører Servoll auteurbegrepets kjønnsdimensjon. Etter at kvinnene hadde inntatt posisjoner som Norges fremste filmskapere på 70-tallet, ble det ved inngangen til 80-tallet relansert et mer «opprinnelig» auteurbegrep som gjorde det vanskeligere for kvinner å få aksept som filmkunstnere.

Schwind, Kai Hanno. / *Found in Translation: The Office – a hybrid sitcom as blueprint for successful transnational television format adaption*. Oslo: Det humanistiske fakultet, Universitetet i Oslo, 2015. 297 s.

Hvordan tilpasser man en situasjonskomedie som The Office til forskjellige land? Og

hvordan fungerer egentlig pinlighetshumoren på TV ?

Denne avhandlingen utforsker adaptasjonsprosessene til den britiske situasjonskomedien The Office og mottagelsen av serien i USA og Tyskland.

Avhandlingen viser at pinlighetshumor forenkler adaptasjonsprosessen, og at denne særegne humoren fungerer som en viktig ventil i samfunnet.

Schwind sammenligner den originale serien på engelsk med den tyske versjonen, der The Office har fått navnet Stromberg. Ved å benytte et begrep som hittil er lite undersøkt – «pinlighetshumor» – gir avhandlingen verdifulle data om hvordan denne spesifikke retningen innen humor kan bli brukt i flere fjernsynskomedier globalt. Ved å spesifisere begrepet «hybrid situasjonskomedie» bidrar avhandlingen også til kritisk forskning på situasjonskomedie. Avhandlingen har en tverrfaglig forskningsagenda og tar i bruk tverrfaglige metoder. Funnene gir dermed økt innsikt i forskning på produksjon av fjernsynskomedier, i mekanismene som styrer formatimplementering og økt forståelse for de ulike kulturene for distribusjon og produksjon i de ulike landene.